

30 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[Naam],

geboren op [datum]

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klaagster,

juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

[naam],

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven vicaris-generaal van het bisdom Haarlem-Amsterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 april 2012. Op 12 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van Diaken drs. [naam], Kanselier van het bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 21 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden, met uitzondering van drs. A.M. van Beelen, die overigens wel betrokken is geweest bij de advisering.

Klaagster is verschenen samen met haar vertrouwenspersoon, mevrouw [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht en werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Van Gijn.

Namens het Bisdom is verschenen Diaken drs. [naam], Kanselier van het bisdom Haarlem-Amsterdam.

2. De klacht

2.1. Aangeklaagde was priester in het nonnenklooster naast de [naam] kerk in [plaats]. De broers van klaagster, genaamd [naam] en [naam], waren daar misdienaar. Via haar broers kwam klaagster ook op het nonnenklooster terecht.

Klaagster kwam daar elke zondag om de mis bij te wonen in de kapel. Na de mis ging zij samen met haar broer(s) mee naar de kamer van aangeklaagde. Daar trok aangeklaagde klaagster bij zich op schoot. Aangeklaagde had dan een groot boek voor zich, waaruit hij voorlas. Ondertussen ging hij met een hand onder de rok van klaagster en betastte haar blote

lichaam, te weten haar borsten, buik en vagina. Hierbij drong hij ook met zijn vinger(s) de vagina van klaagster binnen. Dit deed ontzettend veel pijn bij klaagster. Zij probeerde de hand van aangeklaagde weg te duwen, maar dat lukte niet. Ook werd klaagster door aangeklaagde gekust.

Een aantal malen moest klaagster, terwijl aangeklaagde in zijn stoel zat, op hem komen liggen met haar benen in de richting van zijn gezicht. Klaagster voelde dan dat aangeklaagde een erectie had. Soms werden er ook spelletjes gespeeld, zoals verstoppertje. Wanneer (één van) de broer(s) van klaagster geblinddoekt was, zag aangeklaagde zijn kans schoon om klaagster als voren omschreven te betasten.

Aangeklaagde 'beloonde' klaagster door haar snoep en limonade te geven; dingen die zij thuis zeer weinig kreeg.

Eén à tweemaal per jaar nam aangeklaagde klaagster mee naar de duinen. Eerst gingen ze in een restaurant wat eten en daarna gingen ze naar het strand om te zwemmen. Als aangeklaagde uit het water kwam met enkel zijn onderbroek aan, moest klaagster bovenop hem gaan zitten onder het mom 'anders word je vies'. Ook dan voelde klaagster de erectie van aangeklaagde.

Toen aangeklaagde vicaris-generaal was geworden verplaatste het misbruik zich naar zijn kamer op de [straat] in [plaats].

Op enig moment heeft klaagster tegen haar moeder gezegd dat zij last had van haar buik en vagina. Haar moeder gaf haar dan wat Zwitsal-crème. Eenmaal is een arts geraadpleegd met betrekking tot de klachten van klaagster. De diagnose die toen gesteld werd was dat 'klaagster een groot meisje begon te worden'.

Het misbruik had op wekelijkse basis plaats in de jaren [jaar] tot en met [jaar]. Klaagster was 7/8 jaar oud toen het misbruik begon en 13 jaar toen het stopte.

2.2. Door het gebeurde heeft klaagster het nooit kunnen verdragen wanneer mannen aan haar kwamen. Klaagster heeft altijd moeite gehad met seks en relaties. De duinen wekken een vervelend gevoel bij klaagster op.

Klaagster heeft nooit met haar familieleden over het misbruik durven praten. Ook thans spreekt zij hierover nagenoeg niet met haar zussen, alhoewel hen hetzelfde is overkomen. De ouders van klaagster hebben nooit van het seksueel misbruik geweten.

Pas in 1992/1993 heeft klaagster aan wijlen haar echtgenoot verteld over het seksueel misbruik. In 2010 heeft zij aan haar schoondochter, mevrouw [naam], over het seksueel misbruik verteld.

2.3. Klaagster wenst met haar klacht erkenning te krijgen voor hetgeen aangeklaagde haar heeft aangedaan. Ook wil klaagster met haar klacht aan derden bekend maken wat aangeklaagde haar heeft aangedaan.

Klaagster wenst eventueel een schadevergoeding te ontvangen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Diaken drs. [naam], Kanselier van het bisdom Haarlem-Amsterdam heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat door de zussen van klaagster gelijksoortige klachten zijn geuit jegens aangeklaagde. Echter, uit onderzoek in de archieven van het bisdom is niet gebleken dat aangeklaagde in het verleden in verband is gebracht met seksueel misbruik. Wel is aangeklaagde bekend bij de Commissie Deetman.

Ter zitting heeft diaken drs. [naam] aangegeven niet te twifelen aan het waarheidsgehalte van de klacht van klaagster en daarin mee te gaan. Te meer nu de klachten van de zusters van klaagster vrijwel identiek zijn en uit correspondentie van en met aangeklaagde afgeleid kan worden dat aangeklaagde een zeer dominante persoonlijkheid had. Uit andere klachten, bij diaken drs. [naam] bekend, volgt dat juist de macht en dominante persoonlijkheid van geestelijken vaak mede bepalend zijn voor het al dan niet plegen van seksueel misbruik.

Diaken drs. [naam] heeft aangegeven dat het misbruik, zoals door klaagster omschreven, volstrekt onaanvaardbaar is. Namens de Bisschop is klaagster uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik

4.3. Er zijn ruim [aantal] jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Gedurende vijf à zes jaren, elke zondagochtend, heeft aangeklaagde klaagster seksueel misbruikt door haar bij hem op schoot te nemen, haar te kussen, haar blote buik, borsten en vagina te betasten en met zijn vinger(s) de vagina van klaagster binnen te dringen. Daarnaast nam aangeklaagde klaagster één à twee keer per jaar mee naar het strand, waar hij klaagster ertoe bewoog bovenop zijn natte lichaam te komen zitten terwijl hij enkel zijn onderbroek aan had. Klaagster kon dan de erectie van aangeklaagde voelen.

De klacht van klaagster wordt ondersteund door de verklaring van één van de broers van klaagster, [naam]. Hij heeft bevestigd dat klaagster door aangeklaagde tijdens het voorlezen op schoot werd genomen en onder haar rok werd betast, gedurende vele jaren en iedere week.

Voorts blijkt uit een verklaring van mevrouw [naam], de schoondochter van klaagsters partner, dat klaagster haar in 2009 heeft verteld over het seksueel misbruik dat haar is overkomen.

Daarnaast zijn door zowel de jongere als de oudere zus van klaagster haast identieke klachten (bij de Klachtencommissie bekend onder de nummers 2012T280 en 2012T825) jegens aangeklaagde ingediend, die de klacht van klaagster ondersteunen. In beide klachten wordt gesproken over het op schoot zitten bij aangeklaagde, terwijl hij voorlas uit een boek en tegelijkertijd onder de kleding de blote lichamen van klaagsters betastte. Opvallend is dat het seksueel misbruik van de zusters zich in tijd lijkt op te volgen, in die zin dat wanneer de ene zuster ‘te oud’ werd het seksueel misbruik van deze zus stopte en dat van de volgende zuster begon.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zeven jaar oud. De broers van klaagster waren als misdienaar verbonden aan het nonnenklooster waar aangeklaagde werkte. De vader van klaagster had de R.K.-Kerk hoog in het vaandel staan.

Als geestelijke genoot aangeklaagde veel aanzien. Daarbij ‘beloonde’ hij klaagster met limonade en snoep. Lekkernijen die zij thuis weinig kregen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan. Diaken drs. [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens het Bisdom het leed te erkennen.

4.6. Over het verzoek van klaagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop zal klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Haarlem-Amsterdam de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 november 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, Zr.J.G.M. Verwijs O. Praem en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Haarlem-Amsterdam en aan klager verzonden.

Op grond van art. 28.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.